

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, 11. пов.
Конто почт. ш. 143.122.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 код.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 год.

І СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Довкола військових справ.

Наради бюджетової комісії союму. — Ген. Конажевський заперечує про справедливість. — Промова посла Васильчука. — Цікавий інцидент. — Пілсудський про українського жовніра. — Що каже на це посол Васильчук?

Варшава, 16. грудня 1926.

На вчорашньому засіданні соймової бюджетової комісії промовляв також ген. Конажевський, відповідаючи на численні інтерпеляції. Він стверджував, що нема у війську методи іншого обходження з жовнірами польськими, а іншого з жовнірами «руськими», білоруськими чи жидівськими. Навпаки — міністерство військових справ видало низку заряджень, на основі яких з жовнірами слід обходитися без якихнебудь ріжниць. Усі випадки якихнебудь знущань над жовнірами каряться з цілою безоглядністю.

З черги промовляв пос. Васильчук. У довшій промові, що мала визначно політичний характер, він займає становище до різних справ. Закінчив свою промову заявою, що з хвилиною, коли Україна здобуде незалежність, скріпиться також ідея незалежності Польщі.

Характеристична річ, що промову пос. Васильчука весь час переривав урядовець Богатир, делегований на засідання комісії Найв. Контролем Держави. Своїми словами й замітками він постійно переривав промовцеві. Проти такого поступовання урядовця Н. К. Д. заперечував іменем клубів лівиці пос. д-р Поджевич, домагаючись інгеренції голови комісії. Представник Найв. Палати Контролі Держави Рогозінський заявив на те, що вина за цей інцидент падає на нього, бо він порушив хорому урядовцеві прийти на засідання комісії. До того йому відомо, що п. Богатир багато на терпівся свого часу від більшовиків. Голова комісії пос. Рімар звернув увагу, що лояльність на комісії об'язує таксамо послів, як і представників уряду. Після тих зач. Богатир вийшов зі сали засідань і таким робом інцидент зліквідовано.

Потім дискусія над бюджетом міністерства військових справ велася чалі. Після пос. Васильчука виступали ще з промовами послы Квятковський (ХД), Кіршбави (Жид. Кл.) і Понятовський (Визв.). На тому закінчено загальну дискусію.

Вчорашня промова прем. Пілсудського на парламентарній арені викликала численні коментарі, як у соймових, так і в журналістичних кругах. В цій промові, яку деякі органи преси називають велими політичною, згадав Пілсудський і українського жовніра. Між ин. зазначив він, що польський військовий матеріал представляється куди гірше, як в інших державах. Польський жовнір учиться воєнного ремесла скоро, але ніколи докладно, є дещо легководушний і скоро переходить до порядку над своїми обов'язками. Білорусин і «Русин» учиться значно трудніше, але є докладніший. Деякі офіцери спеціально хвалили собі цей матеріал. Отже для нашого жовніра скорочення військової служби не є позиточне, а примушування жовніра до повторювання деяких вираз, механічно призвичаює його до праці. Друга причина — то велика скількість неграмотних. Коли жовнір знатиме писмо, то це буде значною полекшою, але доки відсоток неграмотних такий великий, скоротити військову службу дуже важко. Такий військовий матеріал, який маємо ми, не надається до скорочення служби.

Позатим Пілсудський говорив багато про відбудову зайвої військової адміністрації і про важке завдання тих військових старшин, що мусять бути одночасно педагогами і виховувати повірену собі мужву. Закінчив тим, що для будучини Польщі велике значіння мають військові «писпосібення», які він хоче якнайбільше розбудувати. Обіцяв також усунути посередництво при військових доставках і інші зловживання і на тому закінчив свою промову.

При кінці слід подати думку пос. Васильчука, який скарженизував промову прем. Пілсудського коротко: Промова марш. Пілсудського мені дуже подобалася. Він похвалив українських жовнірів, а як вони тепер підвчаться, тоді вам покажемо.

Кріза німецького уряду.

Соціалісти домагаються уступлення Маркса.

Берлін, 16. грудня 1926.

Соціалістична фракція райхстагу ухвалила, що є готова навізати переговори в справі утворення великої коаліції, але рівночасно зазначила, що невідлучно умовиною того є уступлення теперішнього уряду. Колиб уряд не хотів добровільно уступити, соціалісти поставлять внесення на висловлення йому заяви недовіри.

Національна фракція після вислування реферату Штресемана ухвалила також згоду на навізання переговорів у справі утворення великої коаліції при співучасті соціалістів. Про ухвалу цю канцлер негайно повідомив соціалістів.

Уряд відкидає ультимат соціалістам.

Берлін, 16. грудня 1926.

Нині німецький кабінет після короткої наради прийняв одностайно ухвалу, яка заявляється проти ультимативного домагання соціалістів, щоб уряд зголосив добровільно негайну відставку.

тимативного домагання соціалістів, щоб уряд зголосив добровільно негайну відставку.

Заява канц. Маркса.

Берлін, 16. грудня 1926.

Пленарні наради райхстагу почали нині в 1. год попол. Кабінет з'явився в комплекті. На деннім порядку було внесення комуністів про висловлення заяви недовіри мін. райхсвері Геслерові і цілому урядові Маркса. Канц. Маркс зложив таку заяву: Домагання соціалістів, щоб уряд взяв на себе ініціативу створення ширшої і тривалішої парламентарної платформи у виді великої коаліції — сповнено. При цьому уряд брав під увагу невияснене ще тоді положення в Женеві. Становище уряду стрінулося з признанням коаліційної фракції. На цій основі почато переговори зі соціалістами. Ультимат соціалістів, щоб уряд уступив, ще поки закінчується переговори в справі утворення вели-

кої коаліції, мусілося відкинути, бо колиб принорівитися до того домагання, то воно довело би до підкопання авторитету уряду, як в краю, так і за кордоном. Той відповідальності за долю Німеччини уряд не міг взяти на себе й полишає її партіям райхстагу.

Зброєння Злучених Держав.

Лондон, 16. грудня 1926.

З Вашингтону повідомляють, що не зважаючи на спротив през. Куліджа, військова комісія палати репрезентантів ухвалила 460 мід. дол. на будову повітряних кораблів, кружляків і носиних кораблів, мотивуючи це konieczністю принорівлення програми американської морської і повітряної флотії до програми Англії.

Вибори през. Швейцарії.

Женева, 16. грудня 1926.

Національне Зібрання вибрало Мотту президентом Швейцарського Союзу, а Шультеца віцепрезидентом. Обох на 1927 рік.

Процес 151.

За приналежність до української повстанчої організації.

Володимир Вол., 15. XII. 1926.

Розправа з 14. грудня 1926.

Ще вчора деякі з підсудних вийшли в часі розпрання і сали як недухи. Жалувалися на біль голови і горячку. Нині рано з тих самих причин не прибуло на розправу декількох обвинувачених так, що на сали розійшлася чутка, начеб між в'язнями появилася черевний тиф. Лікарські оглядини дня 13. грудня стве дили, що 4-х хворих мусіть перевести до шпиталю. Нині же зараження відмічано тому, що горячка у хворих обниждалася. Слід зазначити, що сали розправа виповнена по береги і коли прийдеться звиз шість годін побути в цьому воздусі, що не лише має свій питомий запах але навіть смак!), як це слушно зауважив д-р Давидяк, то нічого дивного, що люде, виснажені тюрмою, дуже часто виходять з сали як хори.

Нині цілий день даліше з'являлись свідки оборони. Свідок Іван Кіца заявив, що був арештований wraz з Іваном Карасем, сидів оба разом на постерунку, на повітці і в лупцькій тюрмі. Як Івана Караса катували на повітці, свідок стояв на коритарі і чув його крик, а коли Карас вийшов на коритар, то було знати на ньому страшний слід побиття. Свідок бачив ще й інших побитих і його теж не пощадила «доля».

Свідок Петро Гімчук з Заболотеш заявив, що Степан Мінх розказував йому свою розмову з Козбуром (оба важкі прокураторські свідки). Виходить, що Петро Козбур ходив на поліцію і за знищення протоколу про крадіж мужи жінкою Козбура обіцяв дати поліції нішу справу і «виздумав політику», за що в додатку одержав на поліції 25 зол. Потім купив горілки, частував Мінха і розказував йому про що шукати. Свідок сказав це Мінх в секреті, але що свідок оповів про це жінці, жінка кумі і т. д.; то свідка заставляли свідчити.

Загалом свідки оборони не додають за обвинуваченнями ніякої небезпечності для Польщі роботи: не збирались вони тисячно, не підказували ніяких відозв ані нікого не підбурювали, податки по можності платили, в польських «салдах» служили і «політикою» не займалися. Багато з обвинувачених працювали в «Просвіті». Потверджують це навіть свідки Польки, а між ними навіть польський ксьовда Куряський.

Біржа.

Гроші.

Курс долара 899—900, тенденція відр-жана.

Розбрат.

Львів, 17. грудня 1926.

Відбудова поодиноких діянок нашого громадського життя зваільна поступає вперед. Поборюючи непереможні труднощі чужих чинників та упередження, неохоту і динивство своїх організаційна сітка на українських землях під Польщею згущується все більше. «Просвіта» вже переступила передсвинний стан своєї розбудови; «Рідна Школа» теж могутньою хвилею розлилася в Галичині та зробила вже й деякі поступки на Волині; кооперативний рух став стихійним явищем. Позаду цього організаційного розкошу найшлися гімнастичні й пожарні товариства, які перед війною були нашою справдішньою гордістю. Численні січові здвиги на Покутті (Коломия, Снятин), величавий січово-сокільський здвиг в Стрию (1909), а особливо грандіозний ювілейний здвиг у Львові (1914) свідчили про живучість і стихійність організаційного підйому серед української народної маси, а першу чергу серед молоді. Колиб той рух міг був без перерон розвиватися в тому самому темпі, то сьогодні наша країна булаб уявляла собою зразок всебічної організованості.

Vis major не лише перепинила, але й знищила до тла тисячі січових і сокільських гнізд, повернула в румовище січово-сокільської організації. «Нові часи» поставили перед нею непереможні труднощі. Польська державна адміністрація під впливом всесильних «організацій і народових» розв'язала майже всі правно існуючі «Січі» й «Соколи», заслонюючись тим, що вони в часі фактично приноворенованого вчннаткового положення не проявляють своєї діяльності. Таким чином на місці величавої сітки січово-сокільських організацій повстала tabula rasa. Сіньська молодь, що виросла в атмосфері воєнної й післявоєнної деморалізації, без школи, без освіти, без книжки, а часто без церкви, буянила, керуючись зовом розбудження і новим режімом плекання інстинктів. До тогож довгий час недовстаало людей, що моглиб з посв'ятою віддатися праці на цій зарослій бодаччам ділянці, що вперто й послідовно взялись би за невіддану в початках і вельми важку працю над відбудовою гімнастично-пожарних товариств, що посв'ятились би організації молоді, що зумілиб перебороти всі перепони внутрішнього і зовнішнього характеру.

Праця надмірно важка, бож тут треба було небуденної посв'яти і незвичайного завзяття, бож тут треба було все починати наново, будувати з нічого — на руїнах. З величавої передвоєнної організації остали подекуди в дійсності міські сокільські гнізда зі «Соколом-Батьком» у Львові та «Повітова Січ» у Львові (цілініше розв'язана політикою). На цьому зрубі треба було починати реставраційну, а є суті річ наскрізь нову організаційну працю в корінно змінених і різко непригожих умовах. Влада не злюбила назви «Січ», яку заступлено названо «Луг».

Завдання відбудувати гімнастично-пожарну організацію взяв на себе енергійний, ідейний робітник з ділянці передвоєнного січового руху д-р Роман Дашкевич. Поборюючи безчисленні перепони, укладаючи всю лаву в справу гуртуюча

епіку у Ватикані знаємо не відомі. Однак дозволяємо собі сумніватися, чи чисте механічне накладання кардинальського капелюха можна назвати державним прикрасом, а право до цієї функції дипломатичним успіхом. Зрештою і ми тішимось цим успіхом. Може на якій фільмі можна буде побачити, з якою міною буде накладати нунієс цієї капелюш урочаєній революційній і здається „радикал“ през. Мосціанський.

Рідний гість на Ваторів. Є це Альфредо Лявара або Сан Джованні або... як називається справді невідомо. Бо найчастіше виступає під псевдонімами. Не тільки на афішах, які подають до відома публіки про незвичайний концерт оригінальної муринської музики „дезеденді“, але й на виступах. Сторож Лявара, правдивий мурин, є диригентом страшно шумної модерної оркестри у Лодзі, з якої мабуть не може добре жити, бо підписує веселі фальшивим іменем і ще їх не платять. За це мешканці тепло підсоння поляли у холодну. Коли мешканці холодного підсоння на Ваторів довідалися про приїзд такого рідного гостя, доставили йому до келії рідні „струменти“: в роді банків, гадів і мідяних горшків. Судове сидство не буде легке, бо музикальний мурин не асигне ще вивчити європейських мов, а його мовна жести також є мінливі від загально-приняті наших глухонімих.

Кара за „відступність“. Зпоміж безлічі процесів, які ведуть комісії проти власників домів і помешкань, один скінчився вчора у Львові зяною карою: асистента львівської техніки Іж. Точиского засудили на зворот забрання грошей (925 доларів), на 6 тижнів арешту, на 100 зол. гривень, на 3,700 зол. скарбової карі за те, що затримав гроші всупереч законам про умови найму і на публічне оголошення цього процесу в часописах на кошт засудженого. Кара велика. Та чи вона має бути настільки, як грізний приклад для спекулянтів мешканцями?

Рекорд львівських вломників. Вчорашньої ночі було у Львові 12 вломників, вломив у всіх частинах міста. 20 дол. взяли банкіти з приватної хати на вул. Львівських дітей 87, чимало вкрали та бігли на вул. Городецький 31, те саме на вул. Охоронки 4 і срібло з вул. Зборовських 4; багато миса з різними на Вулиці дорозі 8, 6000 тютюну і сигарет з киоску на вул. Божичий і кілька десятків тютюну з киоску на Соняшній. Невадлі спосіб були у крамничих: на Льва Санігі 69, Паніс-скай 17, Замарстинівський 47, Жовківський 74 і одна вчора вже після добити.

З кіна. У кіні в „Палас“ починається нова п'єса орієнтальна драма в 10 актах п. з. „Пісня кохання“, у головних ролях Ізорею екрану Норімою Талмадж і Йосифом Шмідтхарт, якого вважали за владником Валентино, з огляду на його красу.

Свобода ч. 49 містить: Читачам „Свободи“. Не будемо собі ворогами! Комунікат. Нема грошей. Горбатого не випростує й могила. Лутовий аїдз. Жидівська еміграція. З організаційного руху. Радянська Україна. Польські справи. Зізд п'єсисти. Еміграційні справи. Уважачена конфіскація. Новинки. Економічні вісти. Нові книжки й видання. Дописи з краю.

ПРИГАДКА.

Загальні Збори Народної Торговлі. Красного Союзу Споживчого у Львові, відбулися в четвер день 23. грудня 1926 р. о 4. год. попід „Сокола“ у Львові, вул. Руска 20. Порядок дня є поданий в Господарсько-Кооперативному Часописі с. 50 з 8/XII. 1926. Уповноважених запрошено порученими листами. Право участі в Загальних Зборах Уповноважених мають від фізичних осіб уповноважених, від господарсько-споживчих кооператив відгосподарників, які легітимуються повноваженнями Дирекції. — В день Зборів о 8. год. ранку в Преображенській церкві при вул. Красківській відбувся Помінальний Богослуження і Панахида за покійних членів Народної Торговлі. 1121 2-3

Дописи.

Журвано. (Свято кооперативу і „Прогітня“). Дня 8. грудня відбувся заходом Пов. Стрийського Союзу свято кооперативу. Рано відправили в церкву Службу Богу, по якій весь народ узяв похідом до Народного Дому. Тут відіграв свято директор Союзу п. Павлюк, після чого вибрано святочну преледію під проводом о. дек. Пилипчука. Реферували п. Гаврилюк і п. Макух-Павловичка зі Львова. Свято закінчили промови дир. Павлюка й о. Пилипчука, декана з Любші. Народ розійшовся підбадьорений. Слід замітити, що Службу Богу співав сильний мішаний хор з Володимирів, що дуже припало до вподоби народові. — Дня 12. грудня відбувалося тут свято „Прогітня“. Рано відправлено Службу Богу, але коли хор приклав почав співати „Боже великий, єдиний“, прихильники капелюшкового адвоката д-ра Лакусті почали крик в церкві і з пісню „Пора за Русь“ вийшли з церкви, очікуючи священників, які правили власне Службу Богу. Коли о. Боднар вийшов з церкви, приступив до нього компімент д-ра Лакусті московія Крушинський і п'яничкою, перед лицем о. Боднара, з промахом крику „То за нас, Русинів“.

„ОЛЬКА“

Одинокий спеціальний склад панчіх і трикотових виробів — поручає **найдешевше** трикодове білля, новітні панчохи, рукавички, скарпінки, светери, 1041 **пультівери**, мужеські, жіночі і діточі. 4-9 **БІЛЯ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.**

Аж сором, до чого то доходить! Кілька одиниць, а саме таких, що живуть коштом тяжко заправного чоловічого гроша і їх друкується по календарях між українськими адвокатами. Відуть цілою сілою пари проти наших національних інтересів. І тому звертається всім ісерсераванню увагу, що д-р Лакуста, адвокат з Журвана, не є Українцем, а навпаки — враз з парохом о. Юрковим і своїм компаніонтом старастається все, що українське, нищити. Своєю роботою вони очевидно нічого не адіють, бо концерт відбувся як слід і сідя була переповнена. Звертається лише увагу консісторії на постоупання о. Юркова, який замість своїх овечок поводити, сіє ненависть і хто зна, чи коли в церкві не прийде ще через нього до нещастя. Не с. в. л.

Пам'ятайте, що всіяні збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Організаційний рух.

Віче в Селіських, пов. т. Львів.

Дня 4. грудня ц. р. відбулося в Селіських, львівського повіту, політичне віче Українського Національно-Демократичного Об'єднання. Салю читали „Прогітня“ виповнило парубочество, молоді господарі й жінки. Також старші господарі виявили багато зацікавлення громадськими справами. Віче отворив міське, заслужений для громади діяч, п. Михайло П. о. д. вір. н. й. Д. Президію покликав п. Михайло Подвірний, Теодора Луковського і Гаврила Ільковича. Реферат про політичне положення нашого народу і про завдання національної партії вилослював голова Понтоного Народного Комітету п. Іван Лідичський. В дискусії забирали голос: п. Подвірний, Михайло Говорина про недостатку кредитів і завдання зборити в громадський фонд, потрібний при переведженні парцеляції п. О. Гаврилюк (бродівський, що вивчає охоту на вершні з будиною дорогою, зачав з привички, як звичайно на бродівському вічу, демагогічно бесіду проти української інтелігенції, та зміркувавши негодуючись у вісничих, завернув з цієї дороги і говорив досі до речі про ведення організаційної національної роботи в громаді. По вічу відбулася довірочна нарада, на якій вибрано партійний громадський комітет.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народна фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

„Хор кубанських козаків“.

(З листу до редакції.)

Недавно була у Вашій газеті згадка про „Хор кубанських козаків“, що виступає на Шлеську. Тому, що в цій газеті висловлено багато дечого на основі здогадів, дозволю собі доповнити її, що певно інтересуватиме Ваших читачів, хоч загалом Ваші здогади були дуже влучні.

Цей саме хор дався 4. XII. ц. р. концерт у Гетингені й наш український гурток мав нагоду познайомитися ближче як зі складом хору, так і з його репертуаром. Хор складається з понад 30 осіб; всі вони гарно одягнені: в чоботах та чорних черкесах з білими башмаками на плечах та шитицями при поясі. На 30 людей є около 25 українців (у часті навіть з корінної України (Полтавщина). Як відношення між одним і другим (Україніями і Москалями), годі щось певного сказати, але що Москалі все і всюди доказують своє „не били, не і бити не може“, видно хочби з того факту, що коли х, стрінувши одного з Москалів ще перед виступом хору, запитав, чи нема між ними Українців, — то одержав відповідь, що вони всі „Руські“. Із співаних пісень була половина українських і ними саме публіка найбільше одушевлялася. Співали Бортнянського: „Пісня Солов'яна“ (була найбільше подобалася публіці), Ніжинського: „Закувала та сина завула“, Давидовського: „Народні пісні“, а крім московських ще й одну білоруську пісню. З дітьми Кубанцями хористи не мають, розуміється, нічого спільного.

Таке саме було й на весі в. р., коли тут гості базалійський хор під проводом Сверкова, в якому була також поважна частина Українців. Усі хористи були в синіх шараварах та саянцях, танцювали гопак, а між московські пісні замішалося таки чималенько українських, як от: „Сонце низенько“, „Ой що ж то за шум учинився“ та ще деякі. От-так за „нашу думу, нашу пісню“ збирають чужі люди „славу“, та не для

РИНОК 35.

БІЛЯ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ.

МЕБЛІ всякого рода поручає найкращі ціни і на догідних умовах **МАГАЗИН МЕБЛІ**
Штайль і С-ка
Львів, Казимирівська ч. 28.
1092 Тел. 33-59. 2-3

Родичі!

Купуйте для дітей на „МИКОЛАЯ“ та „ЯЛИНКУ“ такі книжки з барвистими образами:

- А) для дітей 3-6 літніх:**
1. Барвиста А. В. В.
2. Хто почитати
3. Братчик і Сестричка
4. Діти Звірі
5. Добрі Техніки
6. Чуда техніки в житті дітей

- Б) для дітей 7-10 літніх:**
1. Червона Шапочка
2. Котик у чобітках
3. Снігурочка
4. Івасик і Тануся
5. Попелюшка
6. Мазаник
7. Діда рожечка
8. Вовк і козенята
9. Чарівний столик
10. Бабуся Метелиця
11. Мандрівки Гулівера
12. Гусиля
13. Робінзон Крузо
14. Калф Бузько
15. Воят і сестра
16. Довмики

Жадайте цих книжок по всіх українських книгарнях. 2-3

ГОЛОВНИЙ СКЛАД:
Видавництво „Світ дитини“
Львів, ул. Зіморанча 3.

Загальні Збори

Товариства Катехитів відбулися дня 24. грудня 1926 о год. 10 в духовній Семінарії у Львові, вул. Коперника 36 з тим порядком: 1) Відкриття Зборів і завіт Виділу та кружків з діяльністю. 2) Реферати: о. крип. Лукицького, о. д-ра Костельника і о. С. Вілеського. 3) Вибір нового Виділу. 4) Внески і завити. — Перед Зборами Служба Божа і панахида за померших членів о год. 9-тих. — У Львові: дня 5. грудня 1926, — о. Юліан Делевич голова, о. Александер Буцацький секретар. 1071 3-3

Оказія! Тільки через цілий грудень продає фірма **ЯН ВАЛЛЯХ і СИН**

фабричний склад сукна Львів, Ринок 33 **позазональні матеріали по фабричних цінах.** 5-8 **коці** Величезний вибір **ВУНДИ**

Загальні Збори

члени **Повітового Товариства Кредитового** кооперативу з обмеженою поручкою в Тернополі відбулися дня 23. грудня 1926 року о 10. год. рано в салі Мішанського Братства в Тернополі зі свідченням порядком нарад: 1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколу з попередніх Зборів. 3. Завіт Управу з діяльністю і пропозиції білизни за 1925 р. 4. Відчитання звіту з реалізації переведеної через Репітійний Союз Українських Кооперативів. 5. Завіт Контрольної Комісії з внеском на утримання Управу абсолютної. 6. Роділі цього зиску. 7. Затвердження пропозицій Управу в повний склад згідно з постановою 23. уст. і. статуту. 8. Вибір одного члена Надзвичайної Ради. — Накопа о вище зазначеній годині не являться примісане статуту число членів, тоді відбувається того самого дня в тім самім місці з тим самим порядком нарад о 11-ти годині рано другі збори, котрі мають право рішати важно без огляду на число присутніх. До участі в зборах управління лише члени кооперативу. Присутні особи мають право взяти участь через свого повноважника, що легітимуються уповноважничкою і окремою письменною повноважністю. — Річний завіт, річні рахунки і білизні виложені в місці кооперативу дня 15-го перегляду членів. — Тернопіль, дня 15-го грудня 1926 року. — За Надзвичайну Раду Повітового Товариства Кредитового, кооп. з обмеженою поручкою в Тернополі: Іван Боднар вр. голова; д-р Іван Якимчук вр. секретар. 1143 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

КУПУЙТЕ КАЛЕНДАР-ЕНЦИКЛОПЕДИЮ „ТОВАРИШ“ на 1927 рік. Ціна 250 зол. Замовлення посилати: Кооператива „Друкар“, Львів, Руска 3. 8-7

НА НИКОЛАЯ чеколеди, цукри, бомбонери в великій виборі, поручає найдешевше. Цукорня Губер і С-ка, Леріон 43 проти великого театру. 1149 1-2

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ ПЕРЛОВИ** Ігнатівч. Львів. 956 22-7

Д-Р КУЗЬМАК, лікар в Балигороді ад. Ліско, приймає негайно інтелігентнішу жіноку до помічі в домашній господарстві. 1128 2-3

І зол. 50 сот. коштує одна ложка, або вики з хінського срібла у Мандія Коперника 14. Проти кіна Коперник. 681 6) 15-7

РІЗДЯВНА ЯЛИНКА, це радість для дітей, а спомин для старших. Вибрайте її тільки прикрасами і цукорками з фабрики „Фортуна Нова“. Львів, Кордешського ч. 23. 1141 1-1

ПАРЦЕЛЮ 420 гектарів коло двірця в Брухувичах і 200 сажнів кінець листопада продаж. Ліщинський, Мурарська 33. І. пов. право. 1147 1-1

СИМПАТИЧНА зволить відобрати лист в Адміністрації подаючи першіє число ісераторів. 1145 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Д-р Фелікс Ган Спеціаліст недуг легень, серця і жолудка **Львів, Городецька 46.** Тел. 834 Пересвітлення Рентгеном. 929 23-25

Докінчення Звичайних Загальних Зборів

Кружка У. П. Т. „Рідна Школа“ в Рогатині відбулися в понеділок дня 27. грудня і. р. о 2. год. попід „Української Каси“.

о. Ст. Городецький, вр. голова. П. Корут, вр. за секр.

ПРОДАЖ 12 1/2% **ЯЛИНКА-А**
опусту уділіть фірма
І. ДРЕКСЕР і СИНН, пл. Капітульна ч. 2.
ПРИ ЗАКУПНІ КОВДЕР, МАТЕРІАЦВ, КОЦВ, КАП, ФІРАНОК, ХІДНИКВ, ПОЛОТЕН, БІЛЛЯ ЖІНОЧОГО, МУЖЕСЬКОГО І СТОЛОВОГО. 1-3

УКРАЇНЬСЬКА ПЕКАРНЯ Т. Малицького пошукє розвоюшка до печива. — Факсові мають перешіство. вул. Львівська 45-77. 1148 1-1

ХТОНЕБУДЬ відчуває потребу правдивого зміцнення і відсаження організму по перепрацюванню, недузі або нервових недомаганнях, нехай спробує віджичий середник „**BIO-MALZ**“. Немає багатшого в віджичі субстанції, приємнішого в смаку ані простішого в ужитті середника.

Нема середника, який тішився би в світі рівно великою популярністю як **BIO-MALZ**.

BIO-MALZ повертає організмові страчені сили, надає добрий, здоровий вигляд.

Уживаючи правильно **BIO-MALZ**-у, чоловік чується якби відмолодженний. **Жадайте** тільки оригінального **BIO-MALZ**-у, не приймайте буїм-то „різно добрих“ препаратів.

Виключна продаж на Польщу:
„Заблоце“, Хемічні Заведення С. А. Живец 4 а.

Продаж на Галичину і Волинь:
Хем. Зав. „Laokoon“ С. А. Львів, Коняльня 6-8.
На бажання висилаємо даром проспекти.

самого автора статті не переконує. Найдивоглядніше в львівці Річицького те, що він хоче ілюструвати господарський розвиток України між іншим і зростом населення. Де кум а де коровай! Від Балтики до Камчатки тягнеться СРСР з усіма народами і расами навіть з кочовиками, а на Україні однорідне хліборобське населення на пребогатій землі.

Крім того А. Річ. навіть не думав казувати, скільки московський центр тягне з України всяких не тільки тзв. матеріальних лишків, але спеціально встановлюваних податків що йдуть на потреби Московщини, а не на спільні, скажім, загально-союзні потреби. Він наводять у своїй статті той факт, що ось Дніпропетровськ мають будувати не на виключно українські, але на загально-союзні кошти. Та це ще питання, чи його зачнуть будувати, бо саме проти нього появилася записка опозиції отже тепер і то між тими московськими „чванкуватими і бездушно-бюрократичними руськими урядовцями“ навіть комуністами, що зберігають „пережитки великодержавного шовінізму“. А за це знаємо, що „Волхострой“, великанську електростанцію на Московщині будували кілька літ на кошти цілого союзу, а в тому числі й України. І це вже довершений факт. Проти тієї будови не було ніколи опозиції на Україні. Як виглядає на практиці національна політика московського центру в господарській діяльності, видно найкраще з того, що голова харківського уряду Чубар недавно, бо на останньому Всесоюзному з'їзді Рад у (Москві) ставив справу відбудови українського промислу й господарства дуже болючо. Він заявив, що коли союзний центр не прийде Україні з матеріальною допомогою при відбудові, то з України почнеться господарська катастрофа для цілого Союзу.

Тоді він ставив справу слушно, бо союзний уряд бере величезні податки з України, але пропорційно до того їх на Україну під ніяким видом не повертає. Це останнє ствердив між іншим на передостанній сесії ВУЦВК ту делегатам незможних селян Однінцеві і про це ми в своєму часі писали. Чи тепер відомості змінилися? Ні на йоту!

Про те свідчить наглядно справа Дніпропетровська, донині не вирішено. Делікатно до того признається в своїй статті навіть сам Річицький, коли пише, що „ми не знаємо з контрольних цифр, яку частину єдиного союзного бюджету втрачається на Україну й для України. Так само не відомо, яку частину цього бюджету впритуток частині дає Україна?“

Не відомо й не стане мабуть відомо, бо це „чванкувати руські урядовці“ старанно закривають. Це дуже добре сам Річицький, дарма, що взявся доказувати, що Союз „обладканий забезпечити вільний розвиток національних республік“, „надане йому ХІІ. Зїздом партії і „політикою“ належно виконує і „повинен продукційних сил України не стримує“.

Ми теж переконані, що СРСР розвитку продукційних сил України порівняно не стримує, але певні, що практично такому розвитку перешкоджає та нічим не починається до його приспівування, хоч це було б навіть у його інтересах. Чудливо це й зі статті А. Річицького, що мала за завдання доказати шось протилежне.

В. М.

Радянська Україна.

З українизацією погано. — Недостача сил. — Оперн й театри. — На науковому фронті. — Схожість життя.

(З приватного листа.)

В наші руки попал лист одного з видатних українських діячів, що довгий час перебував на еміграції, а перед роком вернувся на Рад. Україну. Будучи досить тісно зв'язаним з Галичиною, від часу до часу подає він вістки про себе та про відносини на радянщині. З листа, що є в нашому посіданні, виймаємо вістки, що мають загальний характер і цікавлять ширший загал.

Перш усього зазначає він, що з українизацією справді погано. Немає сил, щоб повні перевести українизацію, а тому й карні санкції проти тих, що її саботують, досить лагідні. Під кінець листопада в Київ звільнено 250 осіб, що не знали української мови, але це мало помагає. Немає їх ким заступити.

Під оглядом українизації найкраще представляється Київ, оскільки йде Харків, а найгірше мається справа з Одесою. Прості руки опадають. Поки що в Одесу посилають Галичан. Менші міста, як: Полтава, Вінниця, Камінець під оглядом українизації представляються добре. Тепер є справді нагода заукраїзувати все життя на Рад. Україні, дуже потрібно багато людей, а еміграції бавяться в глупу політику. Більш благорозумними є галицькі українці. В останньому часі вилетіла тут думка, щоб з Галичини притягнути більшу кількість філософів та правників.

На Рад. Україні зорганізовано всі опери та драматичні театри, однак відчувається недостача українських артистів. Українське Музичне Т-во ім. Леонтовича має в плані запросити на концертні виступи славних українських мистців: Сальомею Крушельницьку, Модесту Менішійську, Любку Колесівну й ин. Концерти мають відбутися в Києві, Харкові й Одесі.

Проф. Ст. Рудницький, що недавно осів в Харкові, займається організацією картографічного інституту, якого не має Україна, лише Росія.

Також обговорюється справа про призначення інших наукових діячів. В першу чергу мається на меті організувати в Києві при Академії Наук антропологічний інститут. На жаль, в самій Академії потворилися партії, які себе взаємно поборюють. Тепер на черзі вибір президента Академії. Свідомі Україні й урядові чинники заявляються за кандидатурою проф. Михайла Грушевського, та більшість академіків (деякі академики України з особистих, а академики-Москалі з національних причин) заявляються проти нього.

Життя в Харкові таке: хліб дешевший як в Галичині, м'ясо в тій же ціні, все інше дорожче. До тогож Харків взагалі найдорожче місто на Україні. Загально беручи справу, між життям в Галичині і на Рад. Україні великих різниць нема. Не зважаючи на відмінності соціального й державного устрою, справа представляється так: маєш гроші або успішні і заробити, то будеш добре жити, а то — будеш бідувати. Є тут багато безробітних. Наш дядько — пише згаданий діяч — як і раніш розбиває голову своїм сусідам за межу та за кожний кляпчик землі та гається по судах, а адвокат заробляє. Головою адвокатської палати в Харкові є Ваш Сіма“.

Випуски вій.

Крадіж, чи хитрощі?

Добрі, сердечні відносини між Америкою і Польщею датуються не віднині і не від часів Падеревського та Вільсонові. Приязнь сягає дуже — дуже давніх часів, коли то Полян, Як з Коліна, відкрив Америку і Американців (версія про Колумба показала занадтою німецькою інтригою!).

Вина цієї приязні не дав на себе довго ждати. Як тільки Польща знайшлася в де-що незавиднім фінансовім положенні — Америка прийшла їй в поміч. Не якоюсь там мізерною позичкою чи підмогою, але фінансовим дорадником — проф. Кеммерером. Позичка чи підмога може не вернутися, а Кеммерер, хлоп здоровий, нічого йому не станеться і верне певно назад.

І Кеммерер приїхав. Перший місяць ходив по сидіннях, підвечірках, обідах і тим подібних конференціях, сам бачив і нічим казав, що фінанси Польщі не так але стоять.

Потім казав собі дати багато паперу і почав. Мучився, душився, пітив і врешті виробив план поправки фінансових відносин.

На саму чутку про вироблення такого плану все, мале і велике, праве і ліве, попало в неописаний захват. Кеммерер дістав два мільйони доларів за труд, а на віддизим зроблено йому кольосальну оацію. Була навіть чутка, що „Патріотичне Погортілля“ випратило з потягу машину і власноріжно відвезло його до границі.

План Кеммерера, повних три томи писанини, сховано в найглибшу скриньку найглибшої скритки.

Минуло з того часу три чверті року.

НОВИНКИ.

— **Конфіскація.** Вчорашнє число нашого часопису сконфісковано за другу половину передовиків п. з. „Червона сорочка“. Це 119-а чергова конфіскація „Діла“ в цьому році.

— **Літературний вечір для ашанування Василя Стефаника.** Від Товариства письменників і журналістів ім. Івана Франка у Львові одержуємо таку інформацію: Приготований вечір для ашанування нашого і йвизначнішого сучасного письменника В. Стефаника відбудеться дня 26-го п. м. у салі „Народного Дому“ а такою програмою: Богдан Лепиский прочитає свої спогади про Стефаника, з мольотом літ. Марко Черемшина виголосить довший привіт у формі оповідання; п-ні Софія Федорцева віддекламує поезію в прозі „Моя слово“ Стефаника; Остап Луцький віддекламує нове оповідання Стефаника; Михайло Рудницький поговорить на тему „Ювілей Стефаника, чи ні?"; Роман Купчинський на тему „Стефанік здалека та зблизко“; Василь Бабінський виголосить вірш, присвячений Стефанікові п. з. „Орач“.

— **Українські виклади в чеській університеті.** Ректор українського університету в Празі д-р Ол. Колесса викладає одночасно українську літературу в чеській Карловій університеті. Для 16-го п. м. починає д-р Колесса свій цикл викладів інавгураційним на тему „Іван Франко“.

— **Поповнення на просвіта.** Одержуємо такого листа: Нерід читавмо по часописам, що деякі священники відтягують від народної чи просвітної роботи і це по частині правда. На це подаю факт правдивий. В селі Висоцьку Нижнім, повіт Турка, мали недавно отворити читальню „Просвіта“. А що голова філії таліно „Просвіта“ в Турці о. Іван Феденчик залядз перешкод не міг прийти до Висоцьку Нижнього, як відповідчик філії „Просвіта“, тому звернувся з просьбою до сусіднього священника о. Йосифа Лозанського, пароха в Висоцьку Нижнім, щоб заступив його від філії „Просвіта“ і по-

саме тільки, скільки треба, і план уже ось-ось має побачити денне світло.

З тієї нагоди певно видамо величавий банкет, а після нього рушимо скарбники по книж фінансової мудрости.

Весь край тремтів від радісного очікування. Еміграти, урядники, інваліди, робітники і т. п. обшарпаві ждали того плану, як акумуляція божого. Аж тепер настане рай, аж тепер перша половина місяця буде часом радости, а друга половина не буде часом голоду. Буде радісно, весело, соняшно...

Аж тут — грім з ясного неба (і то ще змисловий): „План проф. Кеммерера хтось укрив!“

І пішло по всьому краю, з хати до хати, з уст до уст: „Хто, коли і нащо?“

Рікні рікно про це балакають.

Одні кажуть, що не крали Німці. Вони хочуть той план подарувати Франції за ціну зміни своїх східних границь, зі Шлезьком і Помор'ям включно.

Другі кажуть, що не Жиди. Вони проводять у Польщі свій власний фінансовий план і не хочуть допустити іншого.

Треті впевняють, що не Українці. Вони знову готуються до самостійності і хочуть мати готовий план господарки.

Четверті шепчуть, що план крали білоруси, шовики. Не полагоджуючись на „Дніпропетровськ“ хочуть Рад-Україну захитати Кеммерером, на доказ що вона самостійна і може кожної хвили відірватися.

Мені ні одно з цього не трапляє до переконання.

На мою думку, плану Кеммерера не можна було красти, бо... він не існував. Вчений професор попросту нічого не написав, бо нікого не міг порадити.

Справа з крадіжею, це тільки звичайні дипломатичні хитрощі.

Гасакрон „Наша“

Іхав на отворення читальні. На це о. Йосиф Лозанський відписав, що не поїде тому, що „не бавляться в політику“. До цього варта додати, що зате о. Лозанський залюбки багато часу присвячує польованню. Не боїться ані диких, ані вовків, а боїться політики.

— **Гарні історії.** На засіданні „сенації“ дня 18-го грудня у Варшаві, сен. Бузек промовляв на неприємну тему: контролю міністерства закорд. справ, тому, що в ріжних польських консулатах на чужині відкривали крадіжки: у генеральній консулаті в Нью-Йорку на 38,000 дол., у Гамбурзі на 48,000 м., у Липську на 90,000 м., у Мюнхені на 90,000 м., у Загребі на 200,000 динарів. Все це забрали скарбники.

— **Зріст безробіття.** За один тиждень від 27. листопада до 4. грудня число безробітних у Польщі зросло на 3186 людей і по офіційним даним різниться 203,753 особам.

— **Методи з доби німецької окупації.** Нарешті догадалися деякі польські клуби звернутись до уряду в Берліні з інтерпелляцією, як не так, що до цього часу, всупереч усім писаним конституційним законам, існують у польській імперії спеціальні апарати, які дають змогу підслухувати телефонічні розмови. Представник уряду заявив на адміністраційній комісії, що цей винахід перенісся з польської влади після німецької окупації, а навіть його поширила підчас урядування Падеревського. Уряд не користується нічим апаратом. Однак на пошті існує технічне приладдя тзв. „чорного кабінету“ до цього часу. Деякі посли нарікають, що підчас телефонічних розмов їх підслухують. Білоруський посол Євменчак заявив, що існування його та його товаришів підпадає потайки під контроль цього кабінету. Представник уряду заявив, що якби такі факти міг хто довести, то якнайшвидше покарають. Але щоб довести діяльність „чорного кабінету“ треба бути Гудіном.

— **Кардинальський капелюх і кардинальський привілей.** Польська телеграфічна агенія приносить таку звістку: „Св. Отець казав Польській капелюх буде показаний на папському муніци. Монах Лаврентій президент Річнопосольств. Такий привілей треба вважати великим успіхом польської дипломатії на австрійським терені: як доназ австрійських симпатій св. Отця для Польщі. Бо до цього часу тільки Іспанія зберігала від австрійської капелюх, а Франція та Португалія одержали цей привілей тільки останніми часами з його і призначення кардинальськими муніци. Цесетт і Люксембург.“ Про польську

ДАРУНКИ НА СВ. МИКОЛАЯ, ЯЛИНКУ І НОВИЙ РІК!
Торбинки, Парасольки, Бронзи, Прилади до подорожі ... Товариські гри ... Алябастрові вироби зі Журавна поручає львів.
Владислав Цехульський і сині
Рік оснований 1876.
1117 2-5
Телефон 31-80

біля себе людей, підбадьорюючи їх, а навіть вкладаючи власні матеріяльні засоби, — вів він на протязі останніх літ довершити великого діла. Лугова організація зробила такі поступи, що можна вже було думати про заходи для створення об'єднуючого і кермуючого центра. Та якраз у цій точці досягнення лугової організації наступив розбрат у верхах.

В передвоєнній добі січові організації уважали радикальними, а соціалістичні національно-демократичними. Таким був загальний погляд, хоч він зовсім не відповідав дійсності. Приводом до такого загального означування був факт, що на той центральних січових установ стояли видні діячі радикальної партії зі "січовим батьком" д-ром К. Трильовським на чолі, а соціалістичною організацією кермували діячі, яких зараховували до нап.-демократичної партії. Отже партія належності кермунючих верхів була при току до такого розподілу гімнастично-пожарних товариств. Хіба зайвим було би казувати, яким недовільним, а навіть шкідливим був цей розподіл. Тому вже перед війною все частіше вирінали думки про потребу об'єднання гімнастично-пожарних товариств, фірмованих назвою "Січ" і "Сокира".

Партійна закріпка творця і відновителя січово-лугової організації, його належності до радикальної (опісля: соціалістично-радикальної) партії, хоч здебільшого тільки формальна, по старим звичкам дала привід керманцям тієї партії рахувати лугову організацію своєю доменою, своїм дійним добром, діяльністю, пригожою для поширення своїх впливів. Інакше як ця справа дивилася носій лугової ідеї і творець лугової організації д-р Дашкевич. Маючи на меті добро самої організації, він довго боронився перед напором партійних чинників, а коли побачив, що накидувана гілка партійності може стати в створенні умов могилою організації, виступив з партії, що довело до оформлення партійців проти особи д-ра Дашкевича.

Сьогодні та офензива в повною розгоні. Зізд представників "Лугів", скликаний д-ром Дашкевичем і іншими дотеперішніми робітниками лугової організації, великою більшістю заявився за безпартійність гімнастично-пожарних товариств. Та партійна, соціалістично-радикальна опозиція не скорилася. Проти вибраного зіздом Центрального Комітету "Лугів" сецесійно меншо-

стева опозиція поклікала до життя "Головну Лугову Раду". Одночасно розпочала партійна опозиція пресову кампанію проти Центр. Комітету "Лугів". В луговій організації запанував розбрат і замішання. Імператива адорозного розуму заступила гра пристрастей. Енергія багатьох людей витрачується на пусту й шкідливу боротьбу, в якій тілюють бездумно принорвлювані крилаті слова: "поступ", "реакція" і т. ін.

Ще недавно органи всесильних "організацій народних" навипередки дерлися велигласно, накликуючи всі темні сили до ліквідації "Лугів". Сьогодні вони принишкли в надії, що у взаємній распри Українці самі доведуть до загину ті організації. Бо й справді в самій луговій організації сьогодні маємо вже два табори. Не виключене, що такий поклад верхів може довести до повстання й третього табору, до атомізації, роздріблення, безвідповідальної, дрібничкової отаманщини, а у висліді до розвалу з таким трудом досягнутого руху.

В національному інтересі є синтез гімнастично-пожарного руху, азиднення цього руху в одній центрі і навіть під одною назвою — зі збереженням його безпартійності і всенародності. І в тому напрямку повинна розвиватися акція всіх тих, яким справді лежить на серці добро лугової організації, добро загальне.

Оправдуються

Національна політика більшовиків на економічному полі.

На Україні панує поважне невдоволення з економічного визиску України Москвою. Видно, що навіть вияви того невдоволення мусять бути дуже помітні коли на сторінках харківського "Комуніста" появилася аж величезна стаття А. Річицького, в якій він старається при допомозі цифр довести, що заміти проти визиску не відповідають дійсності. Далі ми приглянемося тим цифровим доказам. Однак якби до того приступимо заступимо те місце зі статті А. Річицького, що знову підтверджує агорі сказане.

Йноді — пише Анд. Річицький — доводиться нам мати справу з обвинуваченнями (якими чи замасковували) проти Союзу з тенденції використовувати матеріяльні злишки республік, "на розвій всесоюзних, себто фактично великоруських установ" — тоб то в тому, що Союз затримує розвиток національних республік, визискує їх на користь найбільшої націо-

нальності, що до того раніш була великорусською. Що така небезпека перекручення пролетарсько-комуністичної лінії в регулюванні та вирівнюванні економічного й культурного розвитку народів Радянського Союзу на засадах поважної національної рівноправності й братерського співробітництва може існувати з боку державного апарату — я це говорив пераз Ленін, а це говорив і резолюція XII. з'їзду ВКП, проголосуючи боротьбу, перешкоди великоруського шовінізму, що "практично виявляється завалькуватим зневажливым і бездушно-бюрократичним ставленням руських радянських урядовців до потреб і вимог національних республік".

Признаючи можливість визиску України Москвою, А. Річицький признає тим самим і той визиск, який тепер є. Бож ясно, що якби його не було, то не було б відповідного цитування Леніна, та цитованої самим А. Річ. постанови XII. з'їзду ВКП (васесоюз. комун. партії). Самозрозуміло, що тим самим мусить А. Річ признати слухини і всі ті "явні чи замасковані обвинувачення" Москви за визиск України.

Однак не зважаючи на те, автор статті намагається довести при допомозі проблематичної вартості т. зв. контрольних цифр про господарську відбудову, що ніякого визиску нема. Робить він це безконечно наївно і примітивно-просто. Він ставить побіч себе господарську відбудову України і СРСР та ілюструє її цифрами. Пригадаємо, що до СРСР аходить і Україна, отже цифри про Україну приходять також у сумарних даних цілого Союзу. Для прикладу наведемо деякі з тих цифр. Число населення в СРСР зросло в 19.6—27 господарському році в порівнянні з 1913 р. до 103,7 відс., а в той же час на Україні воно зросло до 107 відс. Господарський прибуток дійшов у СРСР в порівнянні з 1913 роком до 77,5 відс., а в УСРР до 87 відс.

Отже крім того — пише А. Річ. — що національній прибуток ще не дійшов передвоєнного стану, бачимо, що народний прибуток по Україні дійшов вищої точки.

ІГУВАДА Гумовий обшас
в найліпший.

900

5-14

ніж по Союзу, і тим відтворенням народного прибутку Україна планшала свою долю (частину) в Союзі на 21,3 відс. (1913 р.) до 24 відс. в 1926—27 господарському році, тим часом як часом людності вона віднеслася від 19.6 відс. до 20,2 відс. проти цілого Союзу".

Так виглядає порівняння теперішнього розвитку СРСР і України на протязі 12 літ у зіставленні з 1913 р. Та А. Річ. наводить ще інші цифри а то такі, що ілюструють розвиток СРСР і України вже по часах воєнного комунізму в літах між 1923 до 24 госп. р. і 1926—27 госп. р. теж у порівнянні зі станом із 1913 р. Отже в 1923/24 р. на Україні зросла людність на 20,2 відс., а в СРСР на 20,3 відс. Зате в 1926/27 році в СРСР зріс дійшов до 107,2 відс., а в УСРР до 106,8 відс. Народний прибуток в СРСР у 1923/24 році зріс на 21,6 відс., а на Україні на 24,0 відс., зате в 1926/27 році у СРСР на 170,1 відс., а в УСРР на 190 відс. Коли цей прибуток поділити нині поголовно на кожну одиницю в СРСР і на Україні, то вийшло, що цього року на Україні припав по 96 карб. на душу, а в СРСР по 81 карб. на душу. А Річ. дискретно промовчусь цифру прибутку на кожну душу з 1913 р. а через те не можна їх порівняти через протиставлення. Наслідком того всі цифри про прибуток проблематичної вартості, а крім того в горі наведений у двоякому зіставленні відсоток зросту "народного прибутку" з тогож 1926/27 р. собі якраз суперечить.

Таке ставлення справи воістину наївне. Якби автор порівняв був розвиток господарських сил України з таким же розвитком от хочби тільки РСФРР, то ще можна їх розглядати поважніше, хоч і це було б незвичайно важко. Бо це залежить у першій мірі від того, які величини та якої якості порівнюється. У російській федеративній республіці є московська губернія, тульська, новгородська, але є й вологодська, архангельська, костромська і їм подібні, не згадуючи вже про всякі далекі автономні області та республіки. Очевидно, що в тій республіці все пересічний прибуток на душу буде значно менший як на Україні, тій пребогатій в надземні та підземні скарби країні, де нема ні тайг, ні тундр, ні пісків та пустинь. А Річицький порівняє навіть не так, а протиставить шлий СРСР, до якого аходить і Україна, тій же Україні. Це не лише наївне ставлення справи, але й до того крайнього тенденційне, стороннє і що найважніше то нікого, бо навіть

ГОРДИН БРАСЮК.

2)

БЕЗПУТНІ.

Сучасна фільма.

(Продовження).

— І я не піду. Ще прийде отой Кривий... Володька був безпорадний. Його очі забалили від сніга.

Коли це Митька:

— Знаєш що? Пробіжимо до тебе так, щоб Кривий не бачив, візьмемо сало, та й до мене підемо спати. Добре?

— Ги-ги... Добре! — зрадів Володька.

Рушили.

З острахом входили в хату. Тільки відчинили шафу, як ринули в сусіда двері.

— Тікаймо! — зашамкав переляканий Володька.

Митька був не такий. Він раніш за сало, а тоді вже грюкнув дверима, випереджаючи Володьку.

Втекли швидко.

— Митько, — пещи сало! — загадав Митька сестрі зовсім так, як Хведька батьку матері.

І Митька так само, як і Хведька матері, покритися стала рознаказувати, а Митька витанував на ліжку.

У Володьку зросла повага до товариша. Його так ніхто не слухався. Матері ж не загадав. Щасливий Митька, що має тільки сестру. Митька поставила сковороду на стіл.

І Митька Володьку:

— Иди, їж.

Митька взяла шматочок хліба й теж пішла.

— А тобі що тут треба? — вигукнув до неї.

— Я хоту маносічку шкварочку взяти.

— На! — і Митька тиснув дудю.

Митька, спалахнувши від образи, відійшла.

Володьці стало шкода її.

— То-ж я для всіх узяв...

— На й тобі! — обурився Митька. — Він узяв. А тікав хто за тебе?...

Володьці вже перехотілось їсти. Якийсь незвичайний біль за Матью й власна образа засіли йому в грудях. Він мовчав.

В другому кутку мовчала Митька, а потім у третій на ліжку пішов Митька.

Так, мовчки, в різних кутках і поснули.

Прокинувся Володька, як уже Митька принесла воду. Він хотів підійти до неї, забалакати, щоб загладити Митькину утнуку, але в ту мить лупнув очима Митька й Володька осів.

— Де-б це взята закурити? — потягнувшись, запитав Митька.

— А я знаю... — не уважно буркнув Володька, але зараз-же злякався за свою сміливість і, влещливо додав: — Не знаєш де? У Менделі.

— Понеси-но, брат, кусок сала, нехай дасть махри.

— Еге! — запротестувала Митька, — нехай мійне сало на махру! А поки прийде мати, — то що він буде їсти?

— А тобі яке діло? Гнида ти білобриса, — схопився на ноги Митька. — Це сало моє. Що хочеш, то й з'їдай.

— Ні, це сало моє! — зважись протестувати Володька.

— Отже не дам, що ти мені зробиш?

— А що і буду їсти?

— На ось їзди! — запропонував Митька Володьці, як минулого дня Митьці.

Володька не сподівався такої образи.

— Я мамі скажу, — розплакався він.

— Віддай йому сало чехай не плаче, — звернулася Митька.

— А ти мовчи, бо як дам, то й зубів не позбираєш!

— Позбираєш ти сам. Я вже тобі не змовчу.

— О, змовчиш! Це ти бачиш? — показав кулака.

— А ти це бачив? — показала качалку.

— Мовчи, гнилозуба!

— Віддай йому сало, кажу тобі.

— На!

— А-на! — напнула качалкою по руці.

Вмить Митька по-воочому, облизуючи палець, а далі розлютований схопив ножа й кинувся до Митьки. Та злику випустила качалку, Митька лупив її кулаками.

Володька від несподіванки такої забув плакати, а замість нього зайшла Митька.

— Щоб тобі груш!... Щоб тобі печинки збили... Доки ти мене будеш мучити? Не дідеш ти, арештантотого, щоб бігнеш я тебе годувала. Піду з дому, а ти здохни тут.

— Иди під три чорти. Думаєш, буду плакати за тобою?

— А ти мені сало віддай! — несміло озвався Володька, що не мав вже чого тут робити.

— Пожди, ще дам і тобі!

— Умгу!

— Умгу! — басом переривав Митька й злегка штовхнув.

Володьці досить було й цієї нагоди, щоб знову розплакатись. Вийшов з хати.

Було прикро, що розійшовся з таким то парнем. Йому вже навіть не шкода того сала.

Куди-ж піде? До Хведьки? Так той за Митьку вступався. Ні, піде до себе, змислиться, щоб Кривий не бачив. І буде спати.

Володька зрадів цій думці й рушив додому. Звинув провів через двір, щоб не побачив Михайлик під хліба.

(Продовження буде.)